

Fridericus Klinckovius

Friderici Klinckovi[i] Stralsund. De Historia Oratio

Rostochii: Kilius, 1653

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730153010>

Druck Freier Zugang

Ru phil 1653

Friedrich Klinckow

FRIDERICI KLINCKOVI
Stralsund,

DE

HISTORIA
ORATIO

*Publicè recitata in Academia
Rostochiensis.*

ROSTOCHII,
Typis NICOLAI KILLII, Acad. Typogr.
ANNO 619 hœ LIII.

Universitäts
Bibliothek
Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn730153010/phys_0003

DFG

Historia Rostocki

33

HISTORIA
ROSTOCKI

Per Nicolai Klemm Rostocki
1788

ROSTOCKI
PER NICOLAI KLEMM ROSTOCKI
1788

De Historia

ORATIO.

Erum humana-
rum fastigia fragili
posita sunt loco, nisi
præclara à mortalita-
teea vindicet memo-
ria: Parum enim
est in vita, nisi egre-
gia rerum præstantis-
simarum memoria nunquam interitu-
ram posteris relinquat nostri famam; Ipsa
vero vita nostra brevissima est, & eminentia
cujusq; operis arctissimis temporum cir-
cumdata sunt spatiis; Fugit ætas, & ocyus à vi-
ta deseritur corpus, nec quisquam adeo mor-
taliū est, cui securam relinquat vel mini-
mam horæ partem inevitabilis fati necessi-
tas: Eo magis enitendum, ut, qui sub mori-
endinati sumus conditione, cælestia facta

A 2

no-

DE HISTORIA

nostra memoriam jubeant esse æternam. Equidem quemadmodum Dux & Imperator vitæ mortalium anima non unâ cum corporibus interit, sed postquam soluta est corporis vinculis, redit ad ævitatæ sedem cælum, ita ea votorum nostrorum per omnem vitam esse debet summa, uti præclara facinora nostra, sicuti anima, gloriâ sint æterna. Quæcunq; habet hic orbis & universa rerum natura, ea tum demum suo fûncta creduntur munere, si illa assecuta fuerint, in quorum gratiam creata sunt; Anima divina, incorrupta, immortalis à Summo rerum Conditore nobis indita, ut quemadmodum heliotropium ad solis motum, ita secundum divinos cælestesq; impetus (nam portio divinæ mentis est, quam fragili hoc corporis hospitio circumgestamus) omnes actiones componeremus, & gloriæ æternitatem in exemplum transmitteremus ad posteros. Hoc enim est illud animi incrementum, quod cum corpore quotidie altius promovetur, nec tamen cum corpore senescit, quod quia æterna modo sectatur, & capax æternitatis est, non potest non esse æternum: Hæc

O R A T I O.

Hæc est interna illa & divina animæ vis, cujus
 omnis efficacia in virtutis actione, dotes in
 æternitate sitæ sunt, quam cum in se senti-
 rent gentiles, prohi Deum, quantis curis,
 quantis laboribus ad æternitatem aspirabât!
 quanta in ijs virtutum certamina, quanta
 divinorum factorum prodigia cernere lice-
 bat, quibus supra mortalitatem sese extol-
 lere, & memoriæ suam si non æternam,
 certe quam maxime longam efficere anxie
 laborabant! Scilicet innatus est mentibus
 nostris amor & desiderium immortalitatis,
 in qua assequenda pulcherrima æmulatione
 alij alios antevertere conabantur, dum alij
 virtutis laude, alij rerum præclare gestarum
 memoria, alij stupendorum operum magni-
 fica structura, alij egregijs ingeniorum mo-
 numentis æternitatem sibi asserere, Dijsq̃,
 accenseri voluerunt. Ceterû in his omnibus
 quanquã neutri suis defraudandi sint laudi-
 bus, omninoq̃ virtus singulorum mereatur
 immortalitatem, nescio tamen an omnes ex
 æquo istam felicitatem attigissent, nisi divina
 ingenia egregijs suis monumētis cœlestia fa-
 cta vindicassent ab interitu. Frustra antiqui-
 tas mo-

DE HISTORIA

tas more suo inter Deos retulit, quotquot solerti ingenio excogitarūt, quod publico prodesset: Frustra Ninus in artificiosa & posteritati stupenda turris suæ exstructione quæsivit æternitatem: Frustra Semiramis in terrarum aliorum & orbis prodigium Babylonem inexpugnabili sepsit muro: Frustra ob rerum gestarum magnitudinem Cœlestis & Deus credi voluit orbis ille domitor Alexander; Frustra magnitudinis suæ & amoris in patriam vel morte & atrocissimo corporis cruciatu fidem facere voluerunt Regulus, Curtius Scvæola, Mytilenæi, alijq; divini heroes; Jacerent enim ista omnia in tenebris, & profunda sepulta essent oblivione, nisi decora illuxissent ingenia, quæ dignis illustra illorum facta extulissent encomiis. Neq; enim ista omnia, quibus sui memoriam conservare prolixè studuerūt veteres, quicquam adversus mortalitatem erant valiturâ. Nihili enim est tempus, quo vixere, nihili illa moles, quæ vel mare absorbsit, vel oppressit terræ motus, vel flamma exstinxit, vel bellorū delevit vastitas. Erant quidem olim satis præclara, & quæ durare aliquandiu poterant, sed ad æternitatis gloriam nequaquam poterant ascendere:

dere: Erant enim sed nunc fuerunt, & fuerunt, ut esset quod doceret mortales, fragilia esse quæcunq; nostris subjiciuntur oculis. Sola est rerum gestarum memoria, quam Historiam appellamus, quæ eximiam virtutem non patitur esse in obscuro: Hæc inter omnes sola inventa est, quæ famam nostram adversus mortalitatem tueretur, & cujus beneficio eò procederemus magnitudinis, ubi pro mortalibus gloriã fieremus æternis; Hæc sola est, quæ fastigia mortalium pene ad superiores virtutis consortio provehit, & in omnem rerum & temporum æternitatem durare jubet. Hæc divina veterum monumenta interire non sinit; hæc facit ut ea quasi oculis nostris cernamus, & admiremur, quæ ante nos perierunt, cum iis vivamus, post quos nati sumus! Quid enim perijisse credimus illa orbis miracula, & stupendæ veterum magnitudinis monumenta? Quid tot egregia interiisse dolemus ingenia? vivunt adhuc, & nequicquam periére; vivit adhuc nobis divinus ille Plato, vivit Stagyrita, vivit Tullius, vivunt prisci illi heroes, vivit magnus ille gentium domitor Alexander.

nec

DE HISTORIA

necei secundi Scipiones Cæsaresq; Stat.,
 adhuc alto culmine turris Babylonica, &
 ingenium Nini indefessumq; ostentat labo-
 rem; stant muri, & in ijs dominatur Semira-
 mis; floret adhuc æmula imperij Carthago,
 & cum principe gentium populo de terra-
 rum principatu contendit. Neminem ve-
 strum fallo, Auditores honoratissimi, dum
 hæc dico, quin & vestri in me coniecti ocu-
 li, & liberalis ille omnium vultus certam
 mihi facit fidem, idem vos mecum sentire, &
 vestram esse sententiam, quam ex me audi-
 vistis. Et quomodo aliter esse potest? Quid
 enim, nonne quotidie erudimur à veteribus?
 nonne ad divina illorum monumenta tan-
 quam ad oracula confugimus, omnisq; sa-
 pientiæ prudentiæq; inde haurimus docu-
 menta? Quis nostrum dum divinorum he-
 roum illustria legit facta, non, prout lata tur-
 bidavé rerum apparet facies, sperat timetq;,
 & non secus ac si ipse periculi gloriæve esset
 particeps, angitur vel gloriatur? Quem non
 in admirationem rapit Fabii Scipionumq;
 magnitudo, & ingens in omni tempestate
 animi fiducia? contra quis non averfatur.
pro-

ORATIO.

profligatam Pœnorum fidem, justumq; cap-
 pit dolorem ex versutissimi Hannibalis im-
 piis fraudibus? Scilicet audimus, qui multis
 à nobis absunt seculis, proficimus per eos,
 quorum frustra colligeremus cineres; ama-
 mus absq; pretio, irascimur sine injuria, lãta-
 mur sine lucro, metuimus citrà periculum,
 triumphamus sine victoria, contristamur ubi
 nulla ad nos cladis pervenit calamitas: Hęc
 est incomparanda illa Historiæ vis & effica-
 cia, quæ longa serie disjuncta tempora con-
 jungit, & cum ijs nos vivere facit, qui in mo-
 riendi sortem geniti, dudum ante nos natu-
 ræ cesserunt; Hęc est, quæ, quod summum,
 inter mortales, famam nostram ab invidiæ
 nubibus ad æternitatis effert memoriam; hæc
 summorum Heroum eximiam virtu-
 tem ad seros trasmittit nepotes, efficitq; ut
 in tantū illa æstimeretur apud posteros, quan-
 tū verbis eam potuerunt extollere præcla-
 ra ingenia. Felicissimi proinde homines
 qui in magna scriptorum inciderunt inge-
 nia, quorum egregiis monumentis divinæ
 dotes æternitati transcriberentur! Merito
 Achilli suo gratulabatur Alexander quod vir-

B

tutis

DE HISTORIA

tutis suæ magnum nactus esset præconem. Veriori longe laude nos gratulamur Alexandro, alijsq; incomparandis Romanorum heroibus, in quorum nominis immortalitatem tot divina conspirarunt ingenia, nec conspirarunt solum, sed etiam effecerunt, ut quoties cælestia illorum legimus facta, obstupescamus hereamusq;, adeo ut dubium sit, magis ne nos capiat dicendi majestas, an divinitas factorum. Fuit enim hæc admiranda illorum temporum felicitas, quæ sicuti operum magnitudine reliquis omnibus umbram fecerunt, ita nec illustres defuerunt animæ, qui scriptorum suorum æternitate perpetuitatem adderent, quibus deberetur immortalitas. Fuerunt hæc ista tempora, quibus alij factorum sublimitate, alij divinis monumentis mansurisq; operibus sui memoriam conservare, victuriq; nominis ad posteros prorogare famam egregio nitebantur certamine: Utriq; eo majori ardore ad propositam contendebant metam, postquam neutri dignis defraudabantur honoribus, cum & illos digna ipsorum virtute ex eruditorum favore sequeretur gloria,

gloria, & illi laborum mercedem ex grata
 sperarent posteritate. Accedebant ergo, ut
 diffusam illam per terrarum orbem summorum
 heroum celebritatem invictamq; ad
 sydera famam ingenioso calamo ad poste-
 rorum signarent memoriam, illustrissima
 quæq; ingenia, omnemq; diligentiam affe-
 bantæ & artem. Neq; enim, ut inusitata
 virtutis splendor cum pompa atq; dignitate
 in oculos humani orbis dispergatur, vilis
 præstare poterit scriptor; longe illustrior est
 historiæ majestas, & non nisi per sublimia
 humanam excedit conditionem: Non valet
 adversus mortalitatem, quod humile,
 quod vulgare, quod ineruditum aut rude
 est; Divina quædam hic requiritur indoles,
 & omnium rerum atq; temporum exa-
 ctissima prudentia instructum ingenium,
 quod in utraq; reipubl. facie causas even-
 tusq; rerum docta sagacitate eruat, mores,
 indolem hominum studiaq; prudenter
 scrutetur, ipsiusq; status viscera inspiciat,
 inde digna quæque memoria excerpit, & lu-
 cis ipsius utilitates cum cura & arte pruden-
 tissimi cujusque accommodet industriæ.

DE HISTORIA

Equidem ut ad æternitatis gloriam ascendat historia, & gravitate, nitore, atq; suavitate placeat posteris, omni solertia atq; dexteritate efficiendum est: Neque vero cruda studia, aut inepti conatus posteritatis sperare possunt laudem, quæ sicuti omni amore atq; odio vacua verissime judicat, ita non nisi excellentiam virtutem, & res cognitione admirandas suspicit atq; colit; Sordent hic viles nugæ, & una cum suis intereunt autoribus: At cœleste quoddam ingenium, quod indolis divinitatem in actus studiaque hominum mittit, factorum, consiliorum, eventuumq; momenta prudenter contemplantur, & ingeniorum artiumque miracula cum eximia solertia colligit, illud vero demum veræ & victuræ historiæ assequitur gloriam, suamque cum aliorum illustri monumento ad ultimam posteritatem extendit memoriam: Hinc enim nascitur mascula illa historiæ autoritas; hæc est prudens illa observatio, quæ cum omnem secretiorum complectatur prudentiam, non potest non placere posteris, imprimis si ad nobile ingenium & prudentem observationem

acce-

ORATIO.

accedat omnis industria, indefessaque cura,
 ut immortalia facta ingenioso calamo cum
 arte æternitati transcribantur. Parum enim
 est, illam rerum temporumque vicissitudi-
 nem, illam ingeniorum studiorumque
 notasse varietatem, nisi tam accinctæ obser-
 vationi gratiam addat dicendi majestas.
 Quemadmodum enim Orator frustra egre-
 giæ rerum omnium scientiæ affectat lau-
 dem, nisi res pulcherrimas gravitate pane-
 gyrica sciat extollere; ita vix quicquam
 proficit tam nitida & prudens historici ob-
 servatio, nisi dicendi sublimitas factorum
 æquata sit magnitudini: Ingens hæc cura,
 & maxima difficultas, sed sine qua auctori-
 tas historiæ obtineri nequaquam potest:
 Anceps & arduum periculum, ubi non mi-
 nus peccat, qui excedit, quam qui non im-
 plet, qui infra rem, quam qui supra, qui ad-
 stricti^o, quamquam effusus dicit: De mascu-
 la illa & generosa civilis historiæ eloquen-
 tia loquimur, cujus nomen affectant pluri-
 mi, pauci assequuntur gloriam, dum alii
 rerum gestarum divinitatem ne à longinquo
 quidem assequuntur, qui exuta omni ser-
 monis majestate longe minora scribunt,

DE HISTORIJA

quam cælestium factorum meretur æternitas, alij alienissimis nugarum ambagibus & nescio quo tumore ipso dictionis excidunt decore, nec eam, quam capax requireret lector, afferunt jucunditatem: Utriq; sane longissime ab egregii historici absunt celebritate; nam & eminentia quæq; facta non nisi cum pompa & arte celebrari amant, nec ij historici laudem assequuntur, qui artis studiosi nimis dictionem premunt; suffocatur ita potius perfectum eloquentiæ decus, si non spirat libere, & maciem inducunt, qui exclusa omni ubertate ad cælestia facta dicendi non addunt majestatem: Iniq; sane homines, qui dum oratione languida illustria summorum heroum facta transcribunt ad posteros, opprimunt quibus debent æternitatem. Non est hæc vivida illa cordatæ eloquentiæ indoles, in quam tot præclara ingenia ardorem suum exferuerunt: Longe generosior est mascula illa dicendi ratio, quæ utramque hic implet paginam. Non placet historia, nisi mirâ quadam narrationis suavitate, ubi ita dicuntur omnia, ut sint cum rebus tum personis accom-

9

ORATIO.

accommodatissima; Neq; apud teretes au-
res jucundius quicquam, quam si nitida
quadam elegantia splendet oratio, quæ
dulcissimos illos in nos excitet affectus, quæ
non ingrata quadam satietate afficiat, sed
miro ardore & insatiabili cupiditate teneat
legentem, & non nisi ægre ac invitum dimit-
tat. Hæc est illa interior ac divina quædam
eloquentiæ efficacia de qua loquimur: Hic
spiritus ille indefessus, indomitus, invictus
quem desideramus: hæc est secretior illa vis,
quæ nos totos occupat, & cum simus liberi,
in gratissimam mittit servitutem: Hæc, li-
cet omnes exuamus affectus, & adversus
quævis obfirmemus animum, miras in nos
excitat mutationes, ut modo impensissime
amemus, modo infestissimo prosequamur
odio, jam lætissimæ spei simus pleni, jam
prolixo timoris, idq; quod maximum, in-
re, quæ vel nihilum ad nos: Ita dum legimus,
vidisse nos sæpius arbitramur, quos nun-
quam vidimus, audivisse qui procul à no-
bis absunt, ijs interfuisse rebus, quæ mul-
tis ante nos gesta sunt seculis. Adeo con-
jungit Historia tam tempora, quam ani-
mos,

DE HISTORIA

mos & disjunctissimas terras, quæ qui levia existimat, admodû profecto fallitur. Quanti enim facienda ista cura, quæ temporibus involutam, locis disjunctam, & personis variantem rerum magnitudinem accurato ordine, facili tenore, nitida suavitate, singulari arte componit atq; connectit. Quæ illa ingeniorum miracula, illam actuum eventuumque diversitatem affinitatemque, illa attinentia cohærentiaque membra, observata temporum serie cum arte quadam in unum cogit, ne vel connectantur, quæ causis atque principijs in diversa tendunt, vel separentur, quæ argumentorum negotiorumque copulat cognatio, Quid vero divinius, & proinde magis difficile, quam illam locorum formam imaginemque adeo efficaciter exprimere, ut quasi oculis nostris subjicantur? ita enim fit, ut dum ad illustra scriptorum monumenta nostra convertimus studia, res diversissimas simul possimus præstare, & præsentia legere, & simul distas perlustrare terras, maria transcendere, & in diversas abire plagas, neque tamen locû movere. Est hæc cælestis illa animorum,
pere-

peregrinatio, ubi centum milliariorum iter citius confeceris, quam alias unius stadij intervallum. Ab egregij conditoris insigni cura & arte ista proficiscuntur, quæ quo est vehementior, eo divinior cælestiorq; evadit historia. Quid enim dicam de singulari illa in signandis hominum naturis diligentia, quæ non modo actiones inspicit, sed & præcipua & recondita illorum principia, & indolem variam ingeniorumq; studia propensionesq; scrutatur, & memorabili interpretatur caractere. Hinc velut ex dulcissimo fonte limpidissima aqua fluunt profundæ illæ gravesq; sententiæ & interposita de rebus gestis judicia, hinc arcana, illa sapientia, hinc amænissimarum dissertationum suavissima facundia, hinc recondita omnis actus in republica civilis prudentia, hinc panegyrico impetu effusa dicta, quæ aculeum & vires suas in animo capax lectoris relinquunt. Rhetorum hic campus est, certare sententijs, inventionibus & ornatu; Verum parum recte sentire mihi videntur, qui omnem oratoriam gravitatem ab historiæ laudibus eximunt; habet enim, nisi fallor, & hic locum, sublime

C

ali-

DE HISTORIA

aliquod elegantiae commentum, & assurgens dictio, quae etsi non ubi vis spirat panegyricam majestatem, proxime tamen accedit, & sua quadam indole placet, quae nunquam magis sese exserit, quam cum inusitata virtus, & magna exempla ad celebriorem famam prodenda sunt; tum enim sese effundit mascula illa vis, & ad factorum divinitatem parem dicendi affert amplitudinem: Fere enim historiae laudem absolvit, quisquis praecleara facta verborum aequaverit magnitudine. Ceterum sicuti injuriosus est in posteros, qui magnam virtutem interire patitur, ita foedum subit crimen adulationis, qui majora scribit rebus gestis: Etenim cum plurimae atque illustres historiae sint laudes, maxime tamen omnium hic dominatur fides, & longe lateque in suo quasi regno exserit imperium; Maxima hic prudentiae est gloria, maxima eloquentiae, sed quae facile obscuratur, nisi veritatis accedat decus. Eo magis hic enitendum, quanto est difficilius sanctam ubi vis servare fidem, quippe quae tanti est facienda, quanti est, se ipsum expugnare, & ab omni amore atque odio, ab ira atque

atq; metu incontaminatum custodire animum. Acris hæc pugna, & in qua non nisi fortissimus quisq; & invictus triumphavit animus! Quanta enim est illa virtus, ita semper obfirmatum gerere animum, ut nunquam locum invenient, quæ vel suspendunt judicia nostra, vel subvertunt? Consummata hæc, est & quæ maxima quoq; defecit ingenia: Ad nostra enim tempora quoties nos convertimus, etiamsi omnes ingenij prudentiæq; adhibeamus vires, vix tamen per humanam imbecillitatem ita omnes exuere licet affectus, ut nullis studijs sint obnoxij. Ad hæc si vel maxime divina quædam indoles humanam hic superaverit conditionem, an vero illa eo procederet audaciæ, ut principis sui flagitia fatali ad posteros signare auderet calamo? Non fiet illud, postquam nec sentire quæ velis, nec quæ sentias dicere licet, & sceptrum timere didicit veritas: Ad nostra potissimum respicio tempora, dum hæc dico; ad antiquitatem enim quod attinet, aliter sentiendum est; apud eos enim non majestatem veritas, sed veritatem majestas metuebat, & laudem merebatur, prout quisq; incorrupta fide & cum

DE HISTORIA ORATIO.

cum cura posteritatis quam verissime divinum aliquod condidisset monumentum., Hinc tot præclara ingenia, qui adhibita omni diligentia arteq; historici cælestia turpiaq; facta, lata tædave exitu cum pompa & ornatu nobis transcripserunt, & censorem calamum in ipsa Reipubl. immiserunt viscera: Hinc immortalia illa monumenta, quibus suam aliorumq; famam superis miscuerunt. effeceruntq;, ut nihil profus ex antiquitate lateret posteros. Vigent enim florentq; ista omnia, quæ vel naturæ extinxit conditio, vel fortunæ perierunt atrocitate; Vigent illa, & in omnem temporum perennabunt æternitatem. Hæc est illa cælestis historiæ miravis & efficacia, quæ nomen nostrum mori non sinit! hæc est, quæ, quod pulcherrimum in vita, laudes nostras ad seros trasmittit nepotes, & immortalem famam nostram in nunquam interituram durare jubet memoriam. Quæ consummata & incomparanda felicitas, si ad nostra quoq; descenderet tempora, esset de quo nobis gratularemur, quamquam forte optare illa potius liceat quam sperare, postquam ut plurimum suo expulsa regno est veritas, & inter virtutes dari non haberi cœpit, adulatio,

ORATIO

accommodatissima; Neq; a
 res jucundius quicquam, c
 quadam elegantia splendesc
 dulcissimos illos in nos excite
 non ingrata quadam satietate
 miro ardore & insatiabili cu
 legentem, & non nisi ægre ac
 tat. Hæc est illa interior ac
 eloquentiæ efficacia de qua
 spiritus ille indefessus, in do
 quem desideramus: hæc est
 quæ nos totos occupat, & cu
 in gratissimam mittit serviti
 cet omnes exuamus affectu
 quævis obfirmemus animun
 excitat mutationes, ut mod
 amemus, modo infestissimo
 odio, jam lætissimæ spei sim
 prolixo timoris, idq; quod
 re, quæ vel nihilum ad nos: It
 vidisse nos sæpius arbitram
 quam vidimus, audivisse qu
 bis absunt, ijs interfuisse rel
 tis ante nos gesta sunt secu
 jungit. Historia tam tempo

es au
 tida
 , quæ
 , quæ
 , sed
 eneat
 imit
 edam
 : Hic
 victus
 la vis,
 iberi,
 c, li
 ersus
 nos
 time
 mur
 jam
 , in
 mus,
 nun
 no
 mul
 con
 ani
 mos,

